

ХЪРБЪРТ УЕЛС
ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИЯТ
СЛУЧАЙ С ОЧИТЕ НА
ДЕЙВИДСЪН

Превод от английски: Юлия Бучкова-Малеева, —

chitanka.info

Временното умопомрачение на Сидни Дейвидсън, само по себе си твърде забележително, придобива още по-забележителен характер, ако се вярва на обяснението на Уейд. То води човек до мечти за най-чудновати взаимоотношения в бъдещето, за прекарване на пет минути, местени във времето от другата страна на земното кълбо, или за възможност да бъдем наблюдавани от неподозирани погледи при най-тайните си действия. Случи се тъй, че станах непосредствен свидетел на пристъпа на Дейвидсън, така че съвсем естествено ще бъде аз да опиша тази история.

Когато казвам, че станах непосредствен свидетел на неговия пристъп, това означава, че бях първият, който присъствуваше на мястото. Това се случи в техникума „Харлоу“, Отвъд Хайгейтската врата. Когато настъпи този момент, той бе сам в обширната лаборатория. Аз се намирах в една по-малка стая, където бяха везните, и пишех нещо. Бурята с гръмотевици, разбира се, напълно разстройваше работата ми. Точно след един от по-силните трясъци на бурята ми се стори, че чувам остър звън на счупено стъкло в съседната стая. Спрях да пиша и се обърнах заслушан. За момент не чух нищо повече — градът барабанеше по рифелованата ламарина на покрива. После долових още един звук: счупване — този път нямаше никакво съмнение. Нещо тежко се бе съборило от поставката. Тутакси скочих и отворих вратата към съседната лаборатория.

Останах изненадан, когато чух странен смях и видях Дейвидсън да се олюлява с помътнели очи в средата на стаята. Отначало помислих, че е пиан. Той не ме забеляза. Беше се вкопчил в нещо невидимо на един метър пред себе си. Бавно отпусна ръка, по-скоро нерешително, и отново хвана нищото.

— Това пък какво е? — каза той. Вдигна ръце към лицето си, широко разперил пръсти. — Проклети Скоте! (букв. Велики Скоте) — добави той. (Случката бе станала преди три-четири години, когато всички проклетия бяха насочени към тази личност^[1].) После започна несръчно да повдига крака, сякаш очакваше, че са залепени за пода.

— Дейвидсън! — извиках аз. — Какво ти става?

Той се обърна към мен и ме потърси с поглед. Гледаше над мен, в мен и от двете ми страни, без изобщо да покаже с нещо, че ме вижда.

— Вълни — каза той — и една чудно хубава шхуна. Кълна се, че това бе гласът на Белоуз... Хей! — внезапно се провикна той с всички

сила.

Реших, че е намислил някаква щуротия. Но след това видях пръснати в краката му раздробените останки на най-хубавия ни електромер.

— Какво си направил, човече! — казах. — Счупил си електромера!

— Пак Белоуз! — каза той. — Да пукна, ако не съм го чул! Нещо за електромери. Къде си, Белоуз? — Изведнъж той се запъти нестабилно към мен. — Проклетата тиня, лепи се като масло! — забеляза той. Отправи се към статива, чукна се в него и отстъпи. — Не съм виждал по-гадна тиня от тази! — каза той и спря, олюлявайки се.

Изплаших се.

— Дейвидсън — рекох аз, — какво ти става, за бога?

Той започна да се оглежда наоколо си:

— Мога да се закълна, че беше Белоуз. Ей, Белоуз, бъди мъж и престани да се криеш!

Хрумна ми, че може внезапно да е ослепял. Заобиколих масата и положих ръка на рамото му. Никога през живота си не съм виждал поуплашен човек от него. Той отскочи от мен и застана в положение на самоотбрана, с лице, изкривено от ужас.

— Боже мой! — изкрещя той. — Това какво беше?

— Аз съм Белоуз. По дяволите, Дейвидсън!

Когато му отговорих, той подскочи и втренчи поглед — как да се изразя — точно през мен. Започна да говори, но не на мен, а на себе си:

— Посред бял ден, на един съвсем пуст бряг. Няма къде да се скрие. — Погледна наоколо с див поглед. — Ето. Отивам си. — Изведнъж той се обърна и така стремглаво се втурна към един електромагнит, че, както разбрахме по-късно, силно си контузил рамото и долната челюст. При този неуспех той отстъпи крачка назад и почти изхлипа. — Господи, какво ми става? — Стоеше побледнял от ужас и целият разтреперан, хванал с дясната си ръка рамото, където се бе ударил в магнита.

Сериозно се разтревожих. Уплахата ми нарасна.

— Дейвидсън — казах, — не се страхувай!

Като чу гласа ми, той се сепна, но този път остана по-спокоен. Повторих думите си с ясен и твърд глас, доколкото можех да се владея.

— Белоуз — запита той, — ти ли си това?

— Не можеш ли да ме видиш?

Той се изсмя:

— Та аз себе си дори не мога да видя. Къде сме, дявол да го вземе?

— Тук — рекох, — в лабораторията.

— Лабораторията! — отговори той озадачен и се хвана за челото. — Бях в лабораторията до момента на мълнията, но да ме обесят, ако съм там сега. Какъв е онзи кораб?

— Няма никакъв кораб — възразих аз. — Хайде, не се шегувай, приятелю.

— Няма кораб! — повтори Дейвидсън и сякаш веднага забрави думите ми. — Предполагам — бавно изрече той, — че и двамата сме мъртви. Но най-странното е, че сякаш все още усещам тялото си. Сигурно не мога да свикна веднага с това положение. Стария кораб май го удари мълния. Колко бързо става всичко, а, Белоуз?

— Не говори глупости. Ти си абсолютно жив. Намираш се в лабораторията и само се луташ насам-натам. Току-що разби един електромер. Не ти завиждам, ако се върне Бойс.

Той отмести поглед към схемите с криохидратите^[2].

— Трябва да съм оглушал — рече той. — Току-що са стреляли с оръдието, защото ей къде излиза дим, а никакъв звук не съм чул.

Отново положих ръка на рамото му, но този път той прие това по-спокойно.

— Изглежда, телата ни са невидими — каза той. — Господи! Я виж, една лодка заобикаля носа. Точно както преди, само климатът е различен.

Разтърсих ръката му.

— Дейвидсън — извиках, — събуди се!

Точно в този момент пристигна Бойс. При първите му думи Дейвидсън възкликна:

— Ей, Бойс! Приятелю! И ти ли си мъртъв? Страшен майтап!

Побързах да обясня, че Дейвидсън е в някакъв сомнамбулистичен транс. И двамата направихме всичко възможно да извадим човека от това изключително състояние. Той отговаряше на въпросите ни и на свой ред ни задаваше въпроси, но вниманието му, изглежда, непрекъснато се разсейваше от халюцинации за някакъв

бряг и някакъв кораб. Той продължаваше да вмъква от време на време свои наблюдения за някаква лодка и висилките^[3], за платна, издути от вятъра. Човек изпитваше странно чувство, когато чуваше от устата му подобни неща в тази сумрачна лаборатория.

Очевидно Дейвидсън беше сляп и безпомощен. Трябваше да го придружим по коридора от двете му страни до кабинета на Бойс. Докато Бойс му говореше и се шегуваше с него за кораба, отидох при Уейд и го помолих да дойде да го види. Гласът на нашия декан смути Дейвидсън, но само за момент. Той ни попита къде са му ръцете и защо трябва да ходи, затънал в земята до кръста. Уейд дълго мисли за неговия случай — знаете как си склучва веждите в такива моменти — и след това, като насочи ръцете му към кушетката, го накара да я докосне.

— Ето, това е кушетка — каза той. — Кушетката в кабинета на професор Бойс. Пълна с конски косми.

Дейвидсън я опипа. Непрекъснато се чудеше и веднага отговори, че я напипва, но не може да я види.

— Какво виждаш тогава? — попита Уейд. Дейвидсън отвърна, че виждал само много пясък и натрошени раковини. Уейд го накара да пипне няколко други неща, като назоваваше всяко от тях, и внимателно го наблюдаваше.

— Корабът почти целият потъна — съвсем неочаквано заяви Дейвидсън.

— Остави кораба — рече Уейд. — Слушай, Дейвидсън, знаеш ли какво значи халюцинация?

— Сигурно знам — отвърна Дейвидсън.

— Тогава всичко, което виждаш в момента, са халюцинации.

— Боже опази! — отвърна Дейвидсън.

— Не ме разбирай погрешно — каза Уейд. — Ти си жив и се намираш в стаята на Бойс. Но нещо е станало с очите ти. Не можеш да виждаш; докосваш и чуваш, но не виждаш. Разбираш ли ме?

— Струва ми се, че прекалено много неща виждам — Дейвидсън раз търка очи. — Е, и какво? — каза той.

— Нищо. Не се смущавай. Белоуз и аз ще те отведем до вас с кола.

— Почакайте малко. — Дейвидсън се замисли. — Помогнете ми да седна — каза той. — А сега извинявайте, че ви безпокоя, но бихте

ли ми разказали всичко отново?

Съвсем търпеливо Уейд повтори това, което бе казал. Дейвидсън затвори очи и раз търка чело.

— Да — рече той. — Точно така. Сега, като затворя очи, разбирам, че сте прави. Ти, Белоуз, седиш на кушетката до мен, нали? Сега съм в Англия. И стоим на тъмно.

После той отвори очи.

— А сега — продължи той, — ето слънцето, което тъкмо изгрява, и кораба, и някакво разбушувано море, и няколко птици летят. Едва ли съм виждал нещо по-реално. А аз съм заседнал до шия в пясъка.

Той се наведе и закри лицето си с ръце. После отново отвори очи.

— Тъмно море и изгрев. И все пак седя на канапето в познатата стая на Бойс!... Господ да ми е на помощ!

Това бе началото. В продължение на три седмици странната болест, поразила зрението на Дейвидсън, упорствуваше с неотслабваща сила. Бе далече по-лошо от слепота. Той бе абсолютно безпомощен и трябваше да го храним като новоизлюпено птиче, да го разхождаме и да му помагаме, като се съблича. При всеки опит да се движи той се блъскаше в предмети или се удряше в стени и врати. След ден-два свикна да чува гласовете ни, без да ни вижда, и на драго сърце признаваше, че си е в къщи и че Уейд е бил прав. Сестра ми, за която бе сгоден, настояваше да идва у дома му и всеки ден седеше при него часове наред, докато той ѝ разправяше за своя бряг. Беше безкрайно доволен, че държи ръката ѝ. Обясняваше също, че когато сме си тръгнали от техникума и сме го докарали в къщи — той живееше в Хемпстед, — му се сторило, че сме преминали през един пясъчен хълм като през тунел — било съвсем тъмно, докато не излязъл отново навън. Били сме минали през скали, дървета и твърди препятствия. А когато сме го довели в собствената му стая, завило му се свят и почти обезумял от страх да не падне, тъй като при качването по стълбите останал с впечатление, че се издига на девет-десет метра над скалите на неговия въображаем остров. Той непрекъснато казваше, че ще изпотроши всички яйца. В края на краищата трябваше да го отведем долу в лекарския кабинет на баща му и да го положим на кушетката.

Той описваше острова като мрачно място, без почти никаква растителност освен няколко торфища и множество голи скали. Имало безброй пингвини и от тях скалите изглеждали бели и ужасно неприятни. Морето често бивало бурно, а веднъж се появила буря с гръмотевици. Тогава той легна на земята и закрепя срещу беззвучните светкавици. Веднъж или два пъти на брега пристигали тюлени, но това беше само през първите дни. Той казваше, че било много интересно, като гледал как пингвините минават, клатушкайки се, през него и как той си лежал сред тях, без това ни най-малко да ги смуцава.

Спомняме си нещо много странно: когато той изпита силно желание да запуши. Сложихме в ръцете му лула, но той едва не си извади окото с нея. Запалихме я. Той обаче от нищо не можеше да се наслади. Оттогава забелязах, че същото става и с мен — не зная дали това е всеобщо явление, — не можех да изпитам наслада от тютюна, ако не виждах дима.

Но най-любопитната история с неговото зрение настъпи, когато Уейд му препоръча да се разходи с инвалиден стол, за да подиша малко чист въздух. Семейство Дейвидсън нае един такъв стол на колела и накара глухия и инатлив прислужник Уиджъри да го придружи. Особени бяха представите на този Уиджъри за здравословните разходки. Сестра ми, която ходила до Догови, ги срещнала в Кемпдън таун към Кингз крос: Уиджъри крачел самодоволно отстрани, а Дейвидсън, очевидно силно разтревожен, се опитвал кротко, като слепец, да привлече вниманието му.

Когато сестра ми му заговорила, той просто се заплакал.

— О, изведете ме от тази ужасяваща тъмница! — казал той, търсейки ръката ѝ. — Трябва да изляза от това положение, иначе ще умра. — Бил съвсем неспособен да обясни какво се е случило, но сестра ми решила, че той трябва незабавно да се прибере у дома си и щом се запътили нагоре към Хемпстед, ужасът му, изглежда, понамалял. Той обяснил, че много се радва отново да види звездите, въпреки че било по обяд и небето блестяло от светлина.

— Струваше ми се — разправяше ми той по-късно, — че някой неударжимо ме води към водата. Отначало не се смутих. Естествено там беше нощ — прекрасна нощ.

— Естествено? — запитах аз, тъй като това ми се стори съвсем ненормално.

— Естествено. Винаги когато тук е ден, там е нощ... После влязохме във водата. Морето бе спокойно и блещукаше на лунната светлина — морска шир, която растеше, колкото по-навътре отивахме. Повърхността лъщеше като кожа — отдолу може да е било и празно пространство, не мога да твърдя обратното. Съвсем бавно, тъй като аз влизах косо навътре, водата стигна до очите ми. След това се гмурнах и кожата като че ли се разкъса и после отново се затвори около очите ми. Луната в небето подскочи и стана зелена и мътна, а около мен рибите се мятаха насам-натам, леко припламвайки; после се появиха неща, направени сякаш от светещи стъкълца, и аз преминах през цяла джунгла от мазни и лъскави водорасли. Така се запусках в морето, а звездите гаснеха една след друга, луната ставаше все по-зелена и потъмня, а водораслите блестяха пурпурночервени. Всичко беше съвсем смътно и тайнствено и всичко като че трептеше. През цялото време чувах как скърцат колелата на инвалидния стол и стъпките на хората около нас, и гласа на някакъв човек в далечината, който продаваше специални Пел Мел.

Продължавах да потъвам все по-дълбоко във водата. Около мен настъпи мастиленочерна тъмнина, където не достигаше нито лъч отгоре, а фосфоресциращите тела ставаха все по-ярки. Змиеобразните клонки на морската флора блещукаха като пламъчета на спиртна лампа. Но след известно време водораслите изчезнаха. Рибите минаваха втренчени и зинали към мен, в мен и през мен. Никога преди не съм си представял такива риби. От двете си страни имаха огнени линии, сякаш бяха очертани със светещ молив. Някакво призрачно същество плуваше заднишком с множество извиващи се ръце. После забелязах съвсем бавно да се носи към мен през цялата тази бъркотия някаква маса от светлина, която с приближаването си се превърна в безброй риби, мятащи се в бурна схватка около нещо, което се носеше във водата. Аз заплувах право срещу него и внезапно видях сред целия този безпорядък на светлината от рибите как застрашително се надвесва над мек отчупено парче от мачта, а отгоре се люшкаха тъмният корпус на кораб и някакви искрящи фосфоресциращи форми, които се клатеха и извиваха при всеки допир на рибите. Точно тогава започнах да правя опити да привлека вниманието на Уиджъри. Обзе ме ужас. О! Аз трябваше да мина точно през центъра на тези

полуизядени... неща. Добре, че сестра ти дойде. Бяха целите на огромни дупки, Белоуз, и... Но нищо. Беше обаче ужасно!

В продължение на три седмици Дейвидсън остана в това изключително състояние, свидетел на някакъв напълно фантастичен свят, както тогава предполагахме, и свършено сляп за света около него. Един вторник, когато го навестих, срещнах в коридора баща му.

— Вече си вижда палеца! — ми съобщи старият господин с неизразима радост. В момента се мъчеше да облече палтото си. — Вече си вижда палеца, Белоуз! — повтори той със сълзи на очи. — Скоро момчето ми ще се оправя.

Втурнах се към стаята на Дейвидсън. Той държеше пред очите си малка книга, гледаше я и немощно се смееше.

— Удивително — каза той. — Ето тука някакво петно. — Той посочи с пръст. — Както обикновено се намирам на скалите и пингвините се клатушкат и приплясват, а от време на време се показва някакъв кит, но вече е много тъмно и не го забелязвам. Сложи нещо ей тук: да, виждам го, наистина го виждам. Много неясно и на места накъсано, но все пак го виждам — като някаква бледа сянка. Открих това тази сутрин, докато ме обличаха. То е като някакво прозорче в този адски свят от призраци. Я си сложи ръката до моята. Не, не там. Така! Да! Виждам я. Основата на палеца ти и малко от маншета. Изглежда като сянката на част от ръката ти, отлепена от потъмняващото небе. Точно до нея има група звезди и тя прилича на кръст, който стърчи из синевата.

От този ден Дейвидсън започна да се оправя. Неговите обяснения за промяната, както и за зрението му, бяха странно убедителни. Отвъд петната в кръга на зрението му този призрачен свят ставаше все по-неясен, по-прозрачен и точно през тези прозрачни места Дейвидсън започна да вижда съвсем смътно действителния свят около себе си. Тези парчета увеличаваха както размерите, така и броя си, сливаха се и се разширяваха, докато в зрителното му поле останаха само тук-там тъмни места. Той вече можеше да става и да се движи без помощ, отново да се храни сам, да чете, да пуши и да се държи като нормален човек. Отначало се объркваше от тези две картини, преплетени една в друга като променящите се изгледи на магически фенер, но след известно време започна да разграничава действителното от въображаемото.

В началото Дейвидсън бе непристорено щастлив и се стремеше преди всичко да завърши лечението си посредством упражнения и тонизиращи средства. Но когато невероятният му остров започна да се отдалечава, той прояви странен интерес към него. Особено много му се искаше отново да се спусне в дълбините на морето и прекарваше половината от времето си в обиколки по ниските части на Лондон, опитвайки се пак да открие подгизналите от вода корабни останки, които бе видял. Блясъкът на дневната светлина много скоро така силно го заслепи, че изтри целия негов свят на сенките. Ала нощем, в тъмната стая, той отново съзираше опръсканите с пяна скали на острова и тромавите пингвини, които се клатушкаха насам-натам. Но и те ставаха все по-неясни и най-накрая, наскоро след като се ожени за сестра ми, той ги видя за последен път.

А сега позволете ми да разкажа за най-любопитната част на тази история. Около две години след това лечение един ден обядвах у семейство Дейвидсън и след обяда на гости дойде един човек на име Еткинз. Лейтенант от кралската флота, приятен, приказлив мъж. Беше приятел на моя зет и много скоро стана и мой приятел. Излезе, че е сгоден за братовчедката на Дейвидсън — ненадейно извади от джоба си плик със снимки, за да ни покаже своята годеница.

— Впрочем — каза той, — ето и стария „Фулмар“.

Дейвидсън случайно надникна в снимката. Внезапно лицето му се озари.

— Боже мой! — възкликна зет ми. — Мога да се закълна, че...

— Какво? — попита Еткинз.

— Че вече съм виждал този кораб.

— Едва ли. От шест години този кораб не е пътувал по южните морета, а преди това...

— Но — започна Дейвидсън, а после добави: — да, това е корабът, който виждах; сигурен съм, че е същият. Беше на котва до един остров с много пингвини. Дори даде изстрел с оръдие.

— Велики боже! — каза Еткинз, който вече бе чул подробностите около неговата болест. — Как би могъл да видиш това?

Постепенно разбрахме, че в същия ден, когато Дейвидсън бе заболял, корабът „Фулмар“ на нейно величество кралицата действително се намирал край някакви скали южно от остров Антиподи. През нощта една лодка се приближила до брега да събере

яйца от пингвини, забавила се и тъй като излязла буря, екипажът на лодката изчакал до сутринта, за да се върне обратно на кораба. Между тях бил и Еткинз. Дума по дума, той направи същите описания, които Дейвидсън бе дал за острова и лодката. Никой от нас вече не се съмнява, че Дейвидсън наистина е виждал това място. По някакъв непонятен начин, докато се е разхождал из Лондон, зрението му е бродило в абсолютно съответствие с това, което ставало на далечния остров. Как — това остава пълна тайна.

Така завършва забележителната история за очите на Дейвидсън. Това е може би най-добрият автентичен случай за виждане от разстояние. За този факт няма никакво обяснение освен даденото от професор Уейд. Но той има пред вид четвъртото измерение и една дисертация върху теоретическите видове пространство. Да се говори, че съществува „прегъване на пространството“, поне за мен изглежда съвсем нелепо; може би защото не съм математик. Когато споменах за неоспоримия факт, че мястото се намира на осем хиляди мили оттук, той отговори, че две точки могат да бъдат на разстояние 1 метър върху лист хартия и въпреки това да бъдат доближени една до друга при сгъване на листа. Читателят може би ще повярва на този аргумент, но не и аз. Тезата на професора вероятно се състои в това: Дейвидсън, връхлитайки между полюсите на големия електромагнит, получил някакво особено изкривяване на ретината поради внезапната промяна на силовото поле, причинена от мълнията.

Той счита следователно, че навярно е възможно човек да живее визуално в една част на света, докато тялото му съществува в друга. В подкрепа на своите възгледи дори направи някои експерименти; но до този момент е успял само да ослепи няколко кучета. Сигурен съм, че това е единственият резултат от работата му, въпреки че не съм го виждал от няколко седмици насам. Напоследък съм толкова зает с монтирането на „Св. Панкрас“, че почти нямах случай да му се обадя. Все пак неговото обяснение на тази история ми изглежда напълно нереално. Фактите относно Дейвидсън стоят на съвсем различна основа. А що се отнася до мен, мога да гарантирам за всички подробности, които описах.

---

[1] Авторът намеква за „Великия Скот“ — иронично прозвище на американския генерал Уинфред Скот, някогашен кандидат за

президент на САЩ. — Б.пр. ↑

[2] *Криохидрат* — механична смес от дребни ледени кристали и твърдата фаза на някоя сол, която се получава при замръзване на наситен разтвор от тази сол. — Б.пр. ↑

[3] Висилките на спасителните лодки. — Б.пр ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.